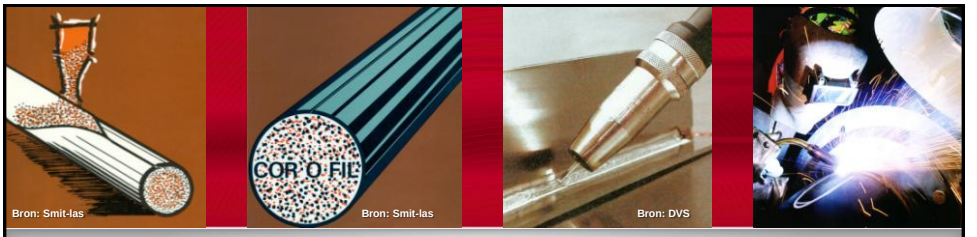

Invloed beschermgas bij massieve en gevulde draden

Workshop MIG/MAG

Fred Neessen
Voorheen Lincoln Smitweld B.V.

Lasgroep Zuid, 26 Sept. en 31 Okt. 2023

Beschermgassen, functie en invloed

Functie beschermgas

- Bescherming
  - druppel
  - smeltbad
- Boogstabilisatie (lasbooggedrag)
- Boogionisatie
- Materiaal overdracht
  - druppelvorm
  - spatgedrag
  - inbrandingsvorm
- Mechanische eigenschappen

Actieve gasmengsels

- Actieve gasmengsels hebben een betere thermische geleidbaarheid
- Actieve gasmengsels zijn “warmer” dan inerte gassen
- Actieve gassen zijn oxiderend

4. Beschermgas

- **Zorgt voor de afscherming van stikstof en zuurstof uit de lucht**
  - **te weinig ⇨ onvoldoende bescherming = poreuze las**
  - **te veel (of tocht) ⇨ gaatjes (poreus) en spatten**
  - **hoeveelheid ⇨ meten aan gasmondstuk en niet aan de drukregelaar**
  - **benodigde hoeveelheid is van meerdere factoren afhankelijk, echter draaddiameter is belangrijk**
  - **vuistregel:** d = 1,2mm 16 – 18 l/min
    d = 1,4mm 18 – 20 l/min
    d = 1,6mm 18 – 20 l/min

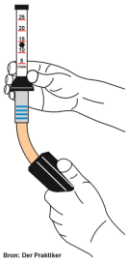

Overzicht meest gebruikte beschermgassen voor het lassen van on- en laaggelegeerde staalsoorten met gevulde draad

Type vulling	Samenstelling beschermgas		Gasdebiet (richtwaarde) Gemeten aan gascup	
	Type Gas	ISO 14175	0,9 – 1,6	2,0 – 2,4
Rutiel	CO_2 Ar + CO_2	C1 M2.1	18 liter per minuut bij standaard gascup	20 l/min
Basisch	CO_2 Ar + CO_2 Ar + CO_2 + O_2	C1 M2.1 M3.2		
Metaal-poeder	CO_2 Ar + CO_2 Ar + CO_2 + O_2	C1 M2.1 M3.2		
Rutiel micro-gelegeerd	CO_2 Ar + CO_2	C1 M2.1		

Invloeden vanuit beschermgas op het MIG/MAG-proces

Materiaal- en mechanische eigenschappen
Het verlies van legeringselementen alsmede opname van zuurstof, stikstof en koolstof worden door het beschermgas beïnvloed. Variaties in chemische samenstelling zullen van invloed zijn op de mechanische eigenschappen van het lasmetaal.

Vorm van de lasrups
Het beschermgas beïnvloed zowel het uiterlijk als het inbrandingsprofiel.

Uiterlijk van het lasoppervlak
Hoeveelheid spatten en slak op het oppervlak wordt beïnvloed door het beschermgas.

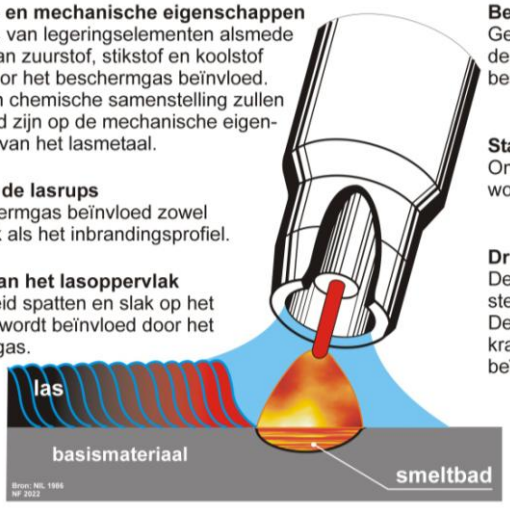

Beschermend effect
Gesmolten of verhit metaal wordt van de lucht afgeschermd in een door het beschermgas gecontroleerde atmosfeer.

Stabiliteit van de boog
Ontsteken en stabiliteit van de boog worden beïnvloed door het beschermgas.

Druppelovergang
De stabiliteit van de druppelovergang is sterk afhankelijk van het beschermgas. De grootte van de druppels en de krachten die erop werken worden beïnvloed door het beschermgas.

Omgeving
Emissie van rook en gassen wordt door het beschermgas beïnvloed.

Bron: AGA

Beschermgassen

- **Menggassen (M21) Ar-CO_2 met een CO_2-gehalte variërend van 15 – 25%**
  - **Fijnere druppel overgang**
  - **Beter geschikt voor het lassen in positie**
  - **Mooier lasuiterlijk (vooral hoeklassen)**
  - **Minder spatten**
  - **Zowel voor CMn-staal als RVS toepasbaar**
- **Koolzuurgas: 100% CO_2**
  - **Toevoeging van enkele procenten O_2 aan een menggas zal de oppervlaktespanning van het smeltbad verlagen**
  - **Dit resulteert in dunner vloeibaar smeltbad**
  - **Door toevoeging O_2 aan menggas zal de boogspanning hoger worden**

Beschermgassen voor massieve en gevulde draden (1)

Argon	Helium	Kooldioxide (CO_2)
* Inert	* Inert	* Reactief, reduceert Si, Mn, Ti in lasmetalen
* Gemakkelijk ioniseerbaar	* Geschikt voor alle materialen	* Verhoogt het koolstof-gehalte van lasmetaal
* Goede boog-ontsteking	* Hoog ionisatiepotentieel	* Slechte druppelover-dracht in zuiver CO_2
* Geschikt voor alle materialen	* Verhoogd boog-vermogen (tov Ar)	* Beperkt stroombereik, slechte stabiliteit bij hoge stroom
	* Geringere H/B-verhouding	* Voeg Mn en Si toe aan de draad om overmatige oxidatie te voorkomen * CO_2 => CO + O * Si + O_2 => SiO_2

Beschermgassen voor massieve en gevulde draden (2)

Zuurstof	Stikstof	Stikstofmonoxide (NO)
* Additief gas * Verbetert de processtabiliteit * Vermindert opper-vlaktespanning (staal) * Verbetert de vorm van het smeltbad (dwarsdoorsnede)	* Kan worden gebruikt voor het lassen van Cu	* 'claimed' Ozon te verminderen (circa 0,03%)

Beschermgassen voor massieve en gevulde draden (3)

Gas	Toepassingen	Functies
Argon	GTAW alle materialen GMAW: Sproei/Pulsboog Al, Ni, Cu	GTAW: Goede boogontsteking, stabiele boog. Efficiënte gasbescherming, lage kosten. bij GMAW slechte doorsnede lasbad.
Helium	GTAW alle materialen, speciaal Cu, Al. GMAW bij hoge stroom sproeiboog	Hoge warmteïnbreng, betere inbranding, hoge boogspanning
Argon + 25 - 80% He	GTAW en GMAW Al & Cu	Betere inbranding & lasbad doorsnede
Argon + 0,5 - 15% H_2	GTAW austenitisch RVS & Cu/Ni legeringen	Betere inbranding en bevochtiging, minder oxiden
Kooldioxide CO_2	GMAW CMn staal en laag gelegeerd staal. Vooral kortsluitboog	Lage kosten, goede inbranding, effectieve bescherming, maar de processtabiliteit is slecht en veel spatten.
Argon + 1 - 7% CO_2 + tot 3% O_2	GMAW; CMn- en laag gelegeerd staal. Sproei- & Pulsboog	Lage heat input, stabiele druppeloverdracht, inbranding vingervorm

Beschermgassen voor massieve en gevulde draden (4)

Gas	Toepassingen	Functies
Argon + 8 - 15% CO_2 + tot 4% O_2	GMAW; CMn- en laag gelegeerd staal. KSB, Puls- & Sproeiboog	Goede boog stabiliteit, Betere inbranding en lasbad doorsnede
Argon + 15 - 25% CO_2	GMAW; CMn- en laag gelegeerd staal. Kortsluitboog en FCAW	Betere inbranding maar een verminderde processtabiliteit en meer spatten
Argon + 1 - 8% O_2	GMAW; CMn-, laag ge-leg. en roestvast staal. Kortsluit-, Puls- & Sproeiboog	Verlaag de O_2 voor puls- en sproeiboog lassen. Verminderde koolstofopname in RVS. Meer silicaten en oxide
Helium + 10 - 20% Ar + O_2 + CO_2	GMAW; kortsluitboog roestvast staal	Betere inbranding en lasbad doorsnede
Helium + 30 - 40% Ar + O_2 + CO_2 (of 0% CO_2 voor minder koolstofopname)	GMAW; bij RVS kortsluit-, sproei- en pulsboog, CMn- en laag gelegeerd staal.	Goede inbranding bij alle staalsoorten en kan worden gebruikt bij hoge stroom met hoge neersmelt GMAW

FCAW beschermgas

CO_2

- Lagere kosten
- Meer globulaire druppelovergang
- ⇩ stralingswarmte
- Diepere inbranding
- Minder gevoelig voor poreusheid

M2.1 Menggas ($Ar+CO_2$)

- Zachtere boog
- Minder spatten
- Hogere nersmelt-snelheid
- Minder inbranding
- Minder rook

Invloed van het beschermgas op de inbrandingsvorm

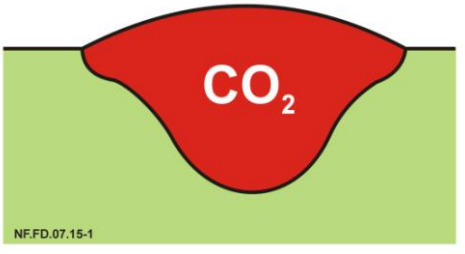

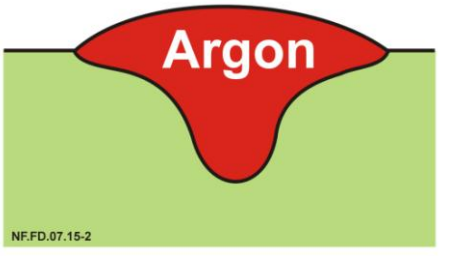

Invloed van 100% CO_2 en menggas 82-18 op inbranding en lasvorm

Ø 1,2 mm draad ongelegeerd

Draadsnelheid	: 9,5 m/min
Voortloopsnelheid	: 35 cm/min
Gasmondstuk	: 18 mm
Laspositie	: 1G (PA)

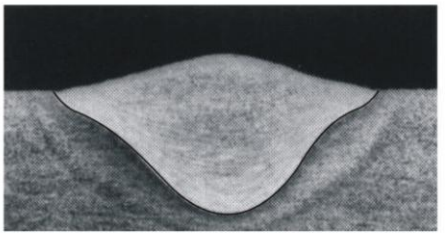

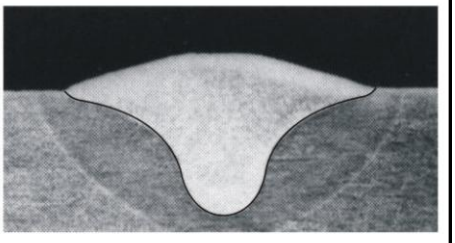

100% CO_2		**82% Ar + 18% CO_2**
331 mm^2 ←	Lasdoorsnede	→ 263 mm^2
273 A ←	Stroomsterkte	→ 284 A
35 V ←	Boogspanning	→ 30 V

Invloed lasdraadpoling bij het gasboog-lassen met gemiddelde neersmelt

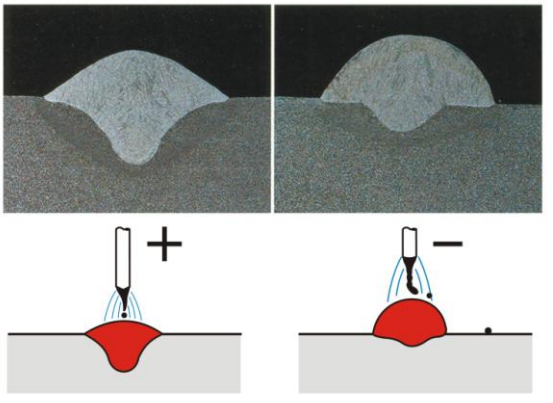

Kleiner ←	Neersmelt	→ Kleiner
Goed ←	Inbrand	→ Groter
Kleiner ←	Naadoverdikte	→ Groter
Minder ←	Spatten	→ Meer
Ja ←	Reinigende werking bij aluminium en magnesium	→ Nee
Groter ←	Boogdruk op het smeltbad	→ Kleiner

Invloed menggassen op inbrandingsdiepte en lasvorm

Ø 1,2 mm draad ongelegeerd
Draadsnelheid : 9,5 m/min
Voortloopsnelheid : 35 cm/min
Gasmondstuk : 18 mm
Laspositie : 1G (PA)

84% Ar + 13% CO_2 + 3% O_2	92% Ar + 8% O_2	82% Ar + 18% CO_2	40% Ar + 60% CO_2	100% CO_2
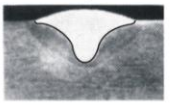	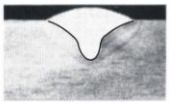		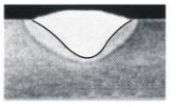	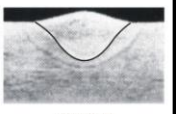
285 A 29 V	279 A 29 V	284 A 30 V	280 A 33 V	273 A 35 V

Hoeklassen in PB (2F) op geprimerde plaat met rutiel TiB gevulde draad

NEN EN ISO 17632-A: T 46 3 P M 1 H5 / T 42 0 P C 1 H5

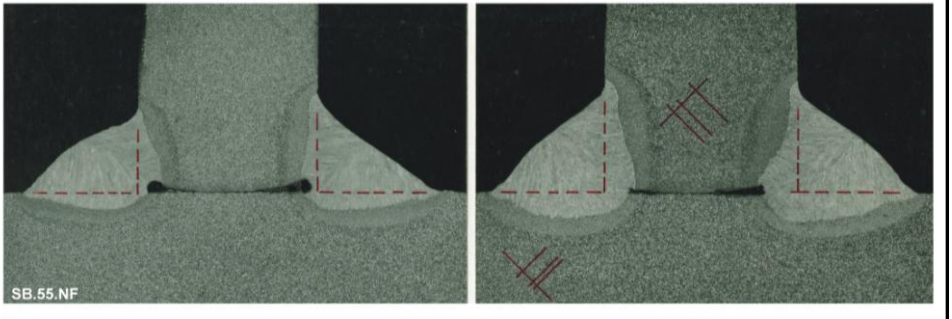

Beschermgas	: Argon + 20% CO2	: 100% CO2
Stroomsterkte	: DC + , 270A	: DC + , 250A
Voortloopsnelheid	: 66 cm/min	: 62 cm/min
“a” - hoogte	: 4 mm	: 3,5 mm
Beenlengte	: 5,6 mm	: 5 mm

Hoeklassen in PF/PG (3F) op geprimerde plaat met rutiel TiB gevulde draad

NEN EN ISO 17632-A: T 46 3 P M 1 H5 / T 42 0 P C 1 H5

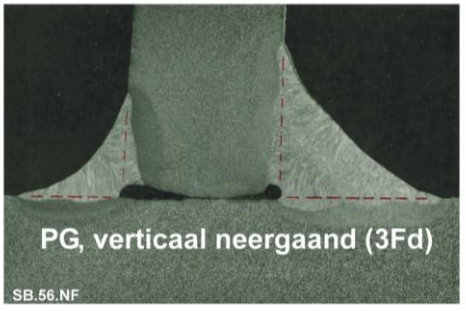

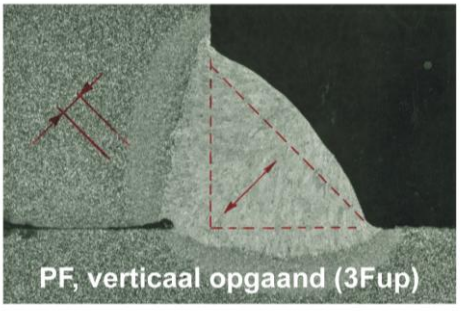

Beschermgas	: Argon + 20% CO2	: Argon + 20% CO2
Stroomsterkte	: DC + , 270A	: DC + , 190A
Voortloopsnelheid	: 50 cm/min	: 20 cm/min
“a” - hoogte	: 3,5 mm	: 5 mm
Beenlengte	: 5 mm	: 7 mm

Beschermgassen gevulde draden

Oxidatiepotentiaal = % O_2 + (½ * % CO_2)

Mogelijke (meng)gassen:	Hoger % CO_2 en/of O_2:	
100% CO_2	O_2-gehalte lasmetaal	↑
Ar + CO_2	Spatniveau	↓
Ar + (10-25%) CO_2	Afbrand C, Mn, Si	↑
Ar + CO_2 + O_2	Vloeigrens, treksterkte	↓
Ar + He + CO_2 + O_2	Kerftaaiheid	↓ !!
	Inbranding	↑
	Effectiviteit gasbescherming	↑

Reducerende reacties in het smeltbad bij MIG / MAG-lassen en de rol van lastoevoegmateriaal

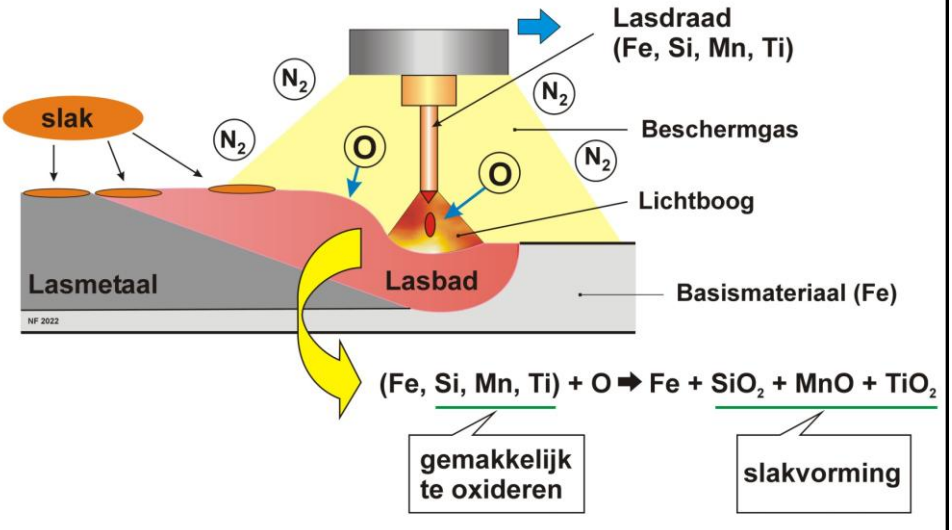

Mogelijke chemische reacties bij MAG-lassen onder CO_2 gasbescherming

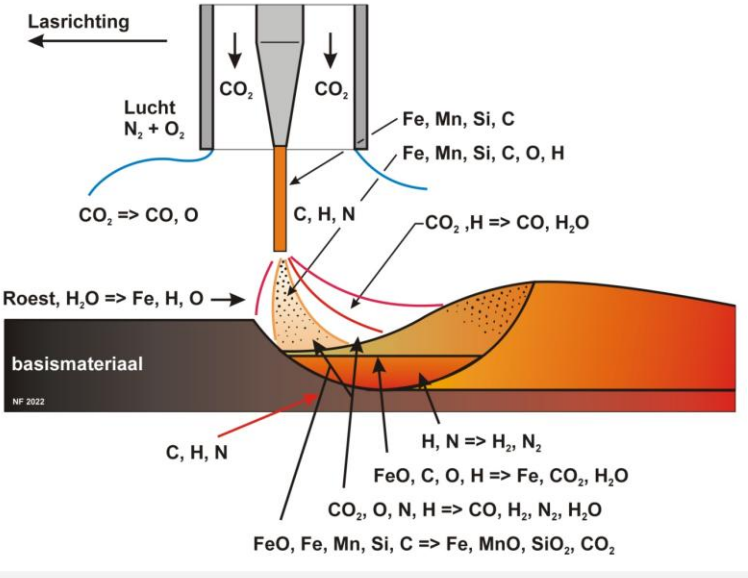

Invloed van beschermgas op Mn en Si afbrand

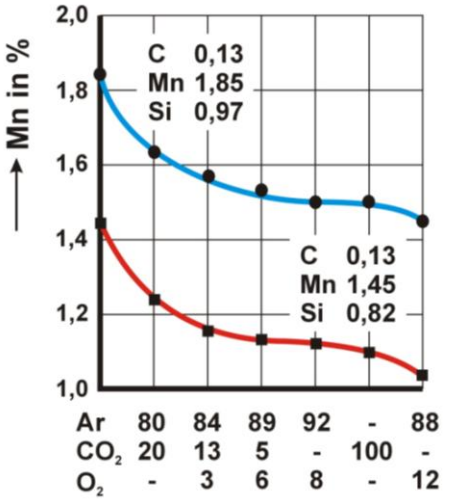

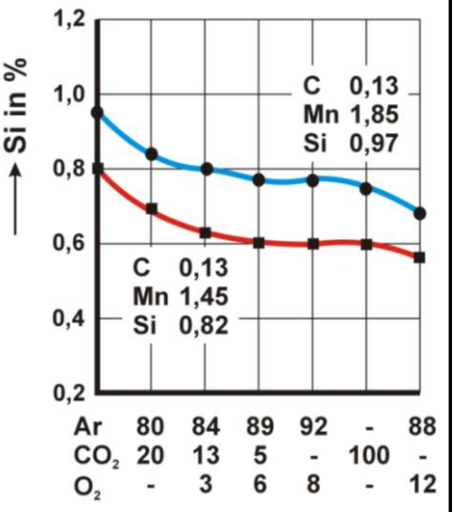

Beschermgas voor ongelegeerde massieve draden

Norm, etc.	Type ongelegeerde massieve draad		
DIN	SG1	SG2	SG3
EN ISO	G2Si	G3Si1	G4Si1
AWS	E70S-3	E70S-6	E70S-6
Beschermgas	C1 en M21	C1 en M21	C1 en M21
	M21 voorkeur	beide goed	C1 uitstekend
Oppervlak basismat.	schoon	schoon	(vuil) mogelijk

Beschermgassen Rutiel gevulde draden

Rutiel conventioneel	Rutiel (TiB)
Ar + (10 – 25%) CO_2	Ar + (10 – 25%) CO_2
Uitstekende inbranding	Uitstekende inbranding
Deze draden zijn ook uitstekend te verlassen met Ar - CO_2 - O_2 mengsels met max. 5% CO_2	
100% CO_2 toegestaan	
Rekenen op groter spatverlies	
Boogspanning ↑	

Beschermgassen voor Basische gevulde draden

Ar + (10-25%) CO_2	Ar + CO_2 + O_2 mengsels
100% CO_2 kan ook	90 Ar + 5 CO_2 + 5 O_2
Verlasbaarheid ↓	Uitstekend in doorlassing zonder backing
Grovere druppel	Zowel verticaal opgaand als neergaand
Spatten ↑	Makkelijker in vullagen
Inbranding ↑ ↑	Hoeveelheid lasrook ↓ ↓
Gasbescherming (effectiviteit) ↑	Mechanische eigenschappen

Beschermgassen voor Metaalpoeder gevulde draden

Ar + (10-25%) CO_2	Ar + CO_2 + O_2 mengsels	Ar + He + CO_2 + O_2
Ar-CO_2-O_2 c.q. Ar + O_2 mengesels	Lager spatniveau	He geeft een warmere boog
Hoger CO_2-gehalte of O_2-aandeel	Hoger O_2 geeft daling aantal spatten	Inbranding (vinger) ↑
Slakvorming lasbad ↑	Stroomsterkte ↑	Stroomsterkte ↑
Overgang KSB – OB bij ↑stroomsterkte	Boogconcentratie ↑	Lassnelheid ↑↑
Stroomsterkte ↑	Pulsbooglassen zonder porositeit ↑ (91-8-1% O_2)	
Boogconcentratie ↑	> 3% O_2 en > 10% CO_2 : dun vloeibaar lasbad en lastig te beheersen	

Uiterlijk hoeklas T 46 3 M M 2 H5

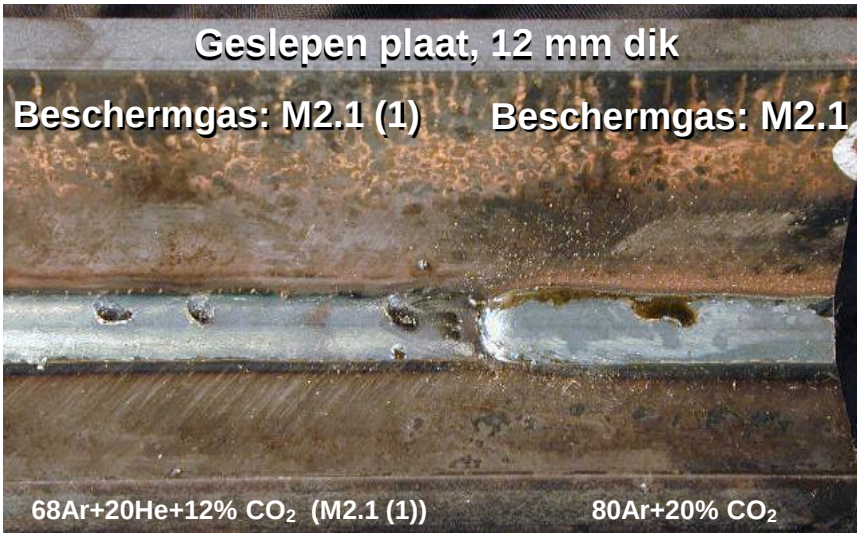

Invloed beschermgas op lasnaadvorm

T 46 3 M M 2 H5, ø 1,2 mm

68Ar+20He+12% CO_2 (M2.1 (1))	: Beschermgas	:	80Ar+20% CO_2 (M2.1)
320 A	: Stroomsterkte	:	290 A
29 V	: Boogspanning	:	31,5 V
500 mm/min	: Lassnelheid	:	50 mm/min

Invloed beschermgas op lasnaadvorm

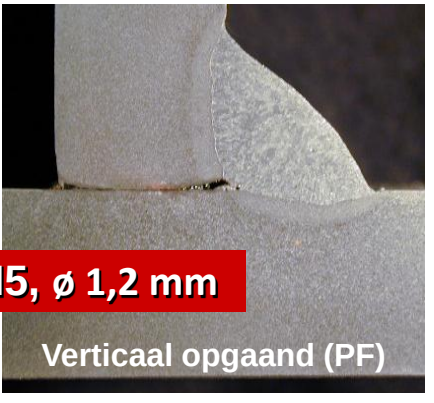

T 46 3 M M 2 H5, ø 1,2 mm

68Ar+20He+12% CO_2 (M2.1 (1))	: Beschermgas	:	68Ar+20He+12% CO_2 (M2.1 (1))
320 A	: Stroomsterkte	:	160 A
31 V	: Boogspanning	:	18 - 18,5 V
500 mm/min	: Lassnelheid	:	87,5 mm/min

Lassen in één laag ??
T 46 3 M M 2 H5, ø 1,2 mm

Laspositie : PA / 1G
Stroomsterkte : 280 A
Boogspanning : 28 V
Voortloopsnelheid : laag
Beschermgas : Ar + 20% CO_2
Stroombron : CVI-400

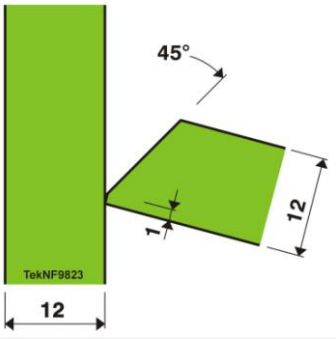

Invloed lasparameters, beschermgas en naadvoorbereiding

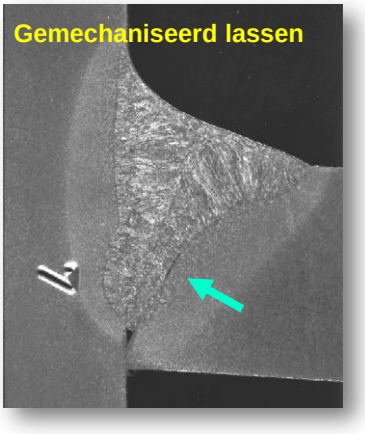

T 46 3 M M 2 H5, ø 1.2 mm
Beschermgas: 91Ar + 8CO_2 + 1% O_2
Laspositie : PA (1G)
Stroomsterkte : 330 A
Boogspanning : 32 V
Voortloopsnelheid : 240 mm/min

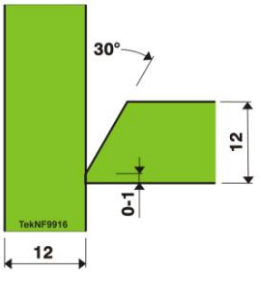

Invloed lasparameters, bescherm-gas en naadvoorbereiding

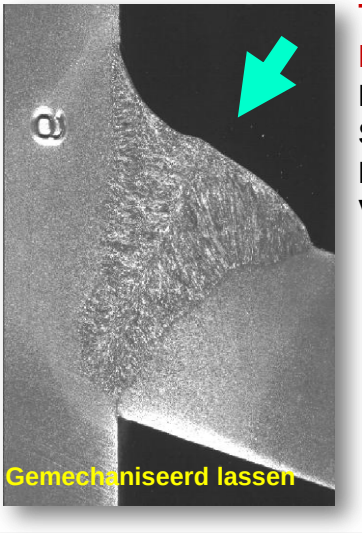

T 46 3 M M 2 H5, ø 1.2 mm

Beschermgas: 91Ar + 8CO_2 + 1% O_2

Laspositie	: PA (1G)
Stroomsterkte	: 380 A
Boogspanning	: 32 V
Voortloopsnelheid	: 180 mm/min

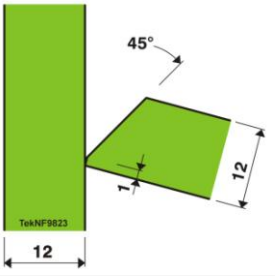

T 46 3 M M 2 H5, ø 1.2 mm

Beschermgas: 91Ar + 8% CO_2 + 1% O_2

Laspositie	: PA (1G)
Lasparameters	: 300 - 320 A / 32 V
Voortloopsnelheid	: 420 mm/min

Gemechaniseerd lassen

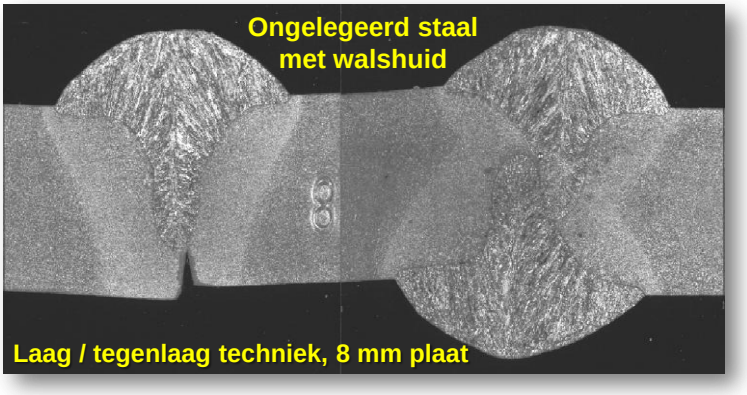

T 46 3 M M 2 H5, ø 1.2 mm
Laag / tegenlaag techniek in 12 mm plaat

Beschermgas: 91Ar + 8% CO_2 + 1% O_2

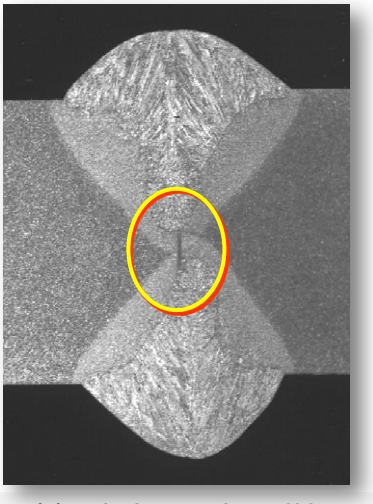

Ongelegeerd staal met walshuid

Gemechaniseerd lassen

Laspositie	: PA (1G)
Lasparameters	: 310 A - 30 V
Voortloopsnelheid	: 480 mm/min

Geen volledige doorlassing in een gesloten I-naad

T 46 3 M M 2 H5, ø 1.2 mm
Eenzijdig gelast in 10 mm plaat op keramische strip LNB 21

Beschermgas: 91Ar + 8% CO_2 + 1% O_2

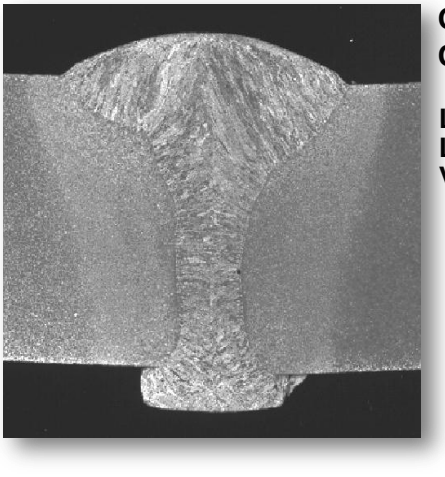

Ongelegeerd staal met walshuid
Gemechaniseerd lassen

Laspositie	: PA (1G)
Lasparameters	: 310 A - 30 V
Voortloopsnelheid	: 480 mm/min

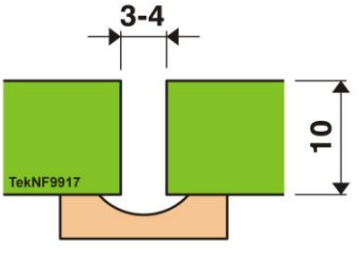

Pulserend lassen met metaal-poeder gevulde draad

Pulserend vullen in één laag in de PA positie

Lasparameters:
250 - 260 A / 26 V
320 mm/min
91Ar + 8 CO_2 + 1 O_2

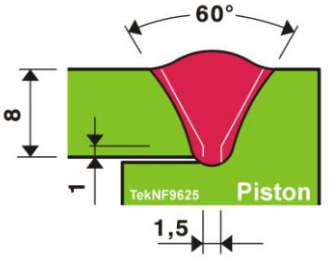

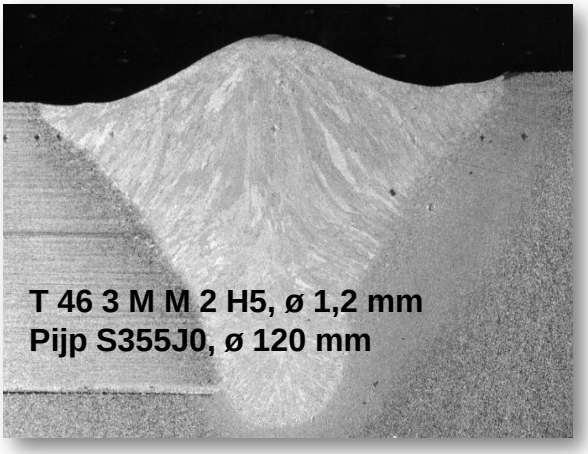

Lassen van orthotrope profielen T 46 4 M M 2 H5, ø 1.2 mm

Beschermgas: 90Ar + 5% CO_2 + 5% O_2

Stroomsterkte : 290 - 310 A
Draadsnelheid : 9.5 m/min
Boogspanning : 29 - 31 Volt
Voortloopsnelh.: 40 - 44 cm/min

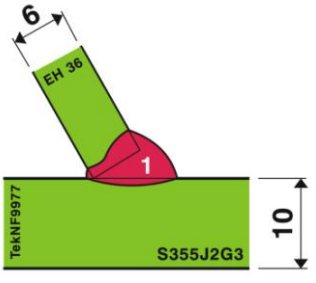

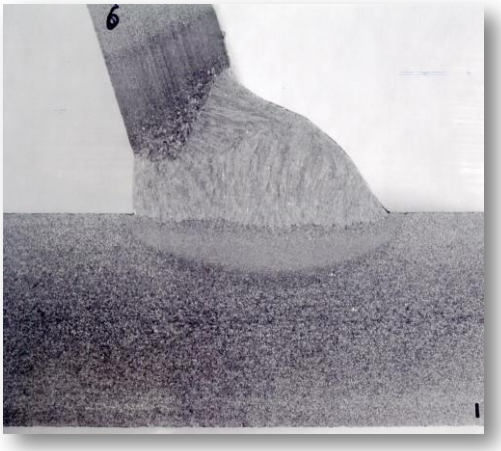

T 46 4 M M 2 H5, ø 1.2 mm
Éénzijdige doorlassing zonder vooropening

Beschermgas: 91Ar + 8% CO_2 + 1% O_2

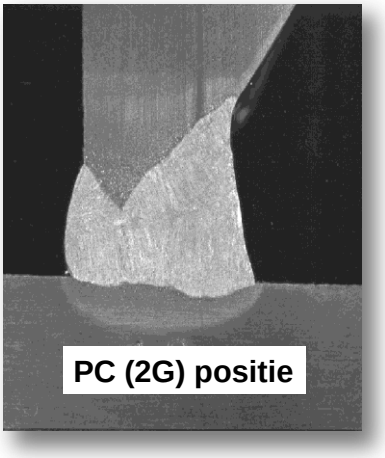

Stroomsterkte : 28 - 29 V
Boogspanning : 320 A (optimum)
Voortloopsnelh.: 280 mm/min

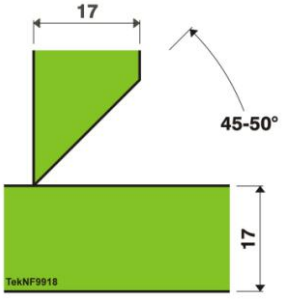

Waarom basische draad, ø 1.0 mm

- **Toepassingsgebied:**
  - ★ het maken van doorlassingen in V-, X- en K
- **Lasparameters:**
  - ★ identiek aan diameter 1.2 mm
  - ★ stroomsterkte: 80- 110 A ... ng: 17 - 19 Volt
  - ★ lassen in kortsluit...
- **Voordelen te... van diameter 1.2 mm:**
  - ★ betere...
  - ★ ... x (bol) uiterlijk
  - ... slijpkosten
  - ...ssersvriendelijk, vergelijk het met E7016 vs E7018 voor het maken van doorlassingen met elektrode

De "oplossing" voor het maken van doorlassingen in constructies met hoge eigen spanningen

Basische draad, ø 1.2 mm
Hoeklassen in PF en PB, 17 mm plaat

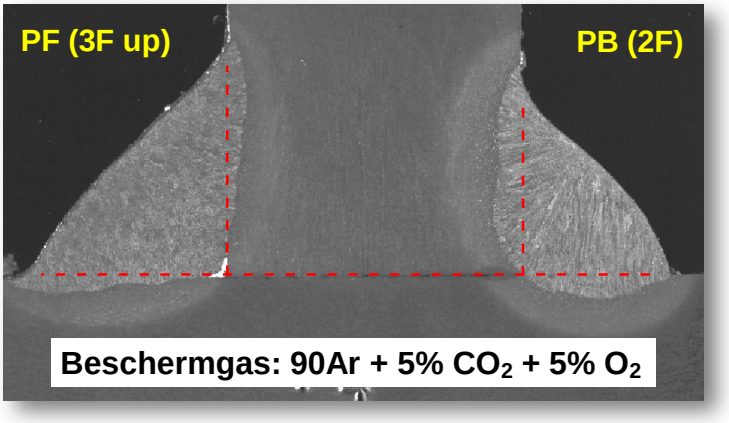

Stroomsterkte : 160 A	Stroomsterkte : 300 A
Boogspanning: 17 - 18 V	Boogspanning: 28 V
Lassnelheid : 65-70 mm/min	Lassnelheid : 320 mm/min

Basisch, ø 1.2 mm
Doorlassen, verticaal opgaand (PF/3G up)

Beschermgas: 90Ar + 5% CO_2 + 5% O_2

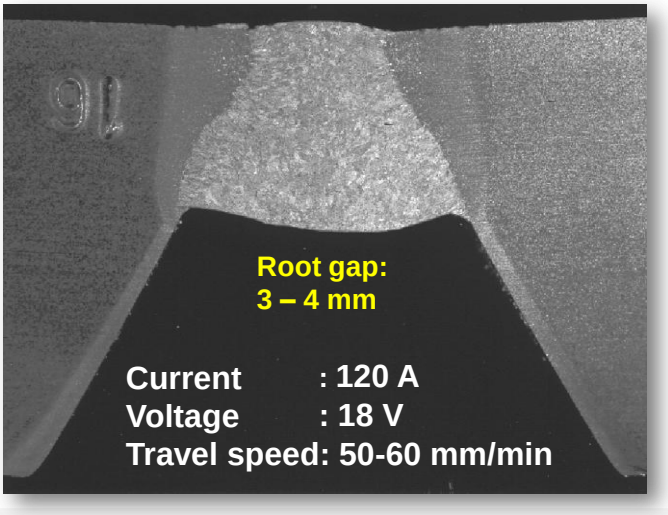

Basisch, ø 1.2 mm
Doorlassen, verticaal neergaand (PG/3Gd)

Beschermgas: 90Ar + 5% CO_2 + 5% O_2

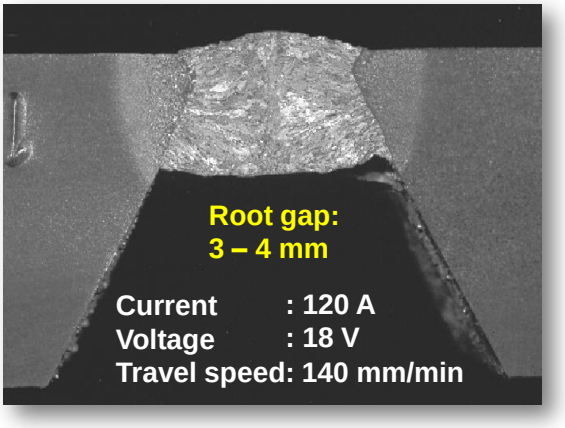

In praktijk is zelfs 10 mm vooropening nog mogelijk

Gemakkelijk,

Snelste en meest

Economische

oplossing

Basisch, ø 1.2/1.6 mm. Mechanische eigenschappen, invloed beschermgas

	ø 1.2 mm			ø 1.6 mm	
	90 / 5 / 5	80 / 20	CO2	80 / 20	CO2
ReL [Mpa]	431	491	505	441	-
ReH [Mpa]	449	509	512	458	519
Rm [Mpa]	531	581	589	547	555
A4/A5 [%]	29 / 25	33 / 29	29 / 25	34 / 29	32 / 27
Z [%]	75	75	72	72	73
Kerftaaiheid in Joule bij:					
- 20°C		155-165	125-133	104-135	52-75
- 30°C	200-245				
- 40°C	160-190	108-130	90-110	69-130	40-70
- 50°C	148-176				
- 70°C	51-152				
- 90°C	20-98				

Te laat opgemerkt dat de gasfles leeg is tijdens lassen grondlaag

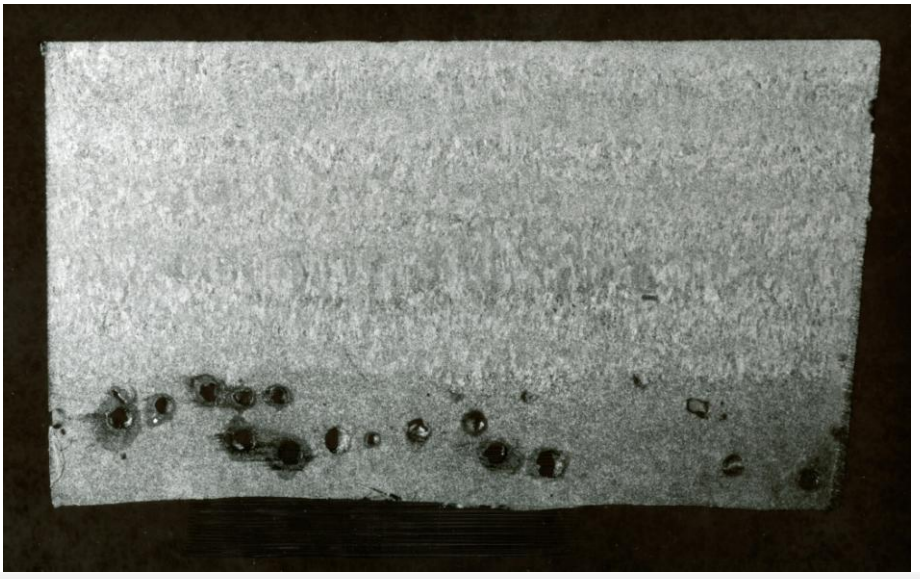

MIG/MAG porositeit

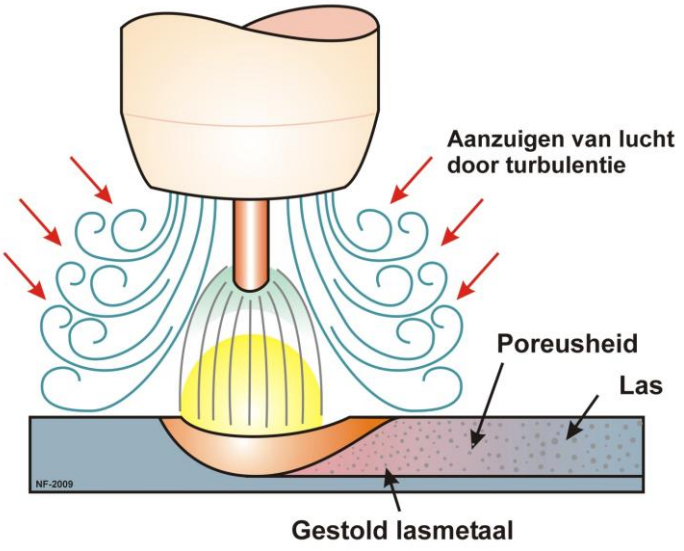

Mogelijke oorzaken van porositeiten

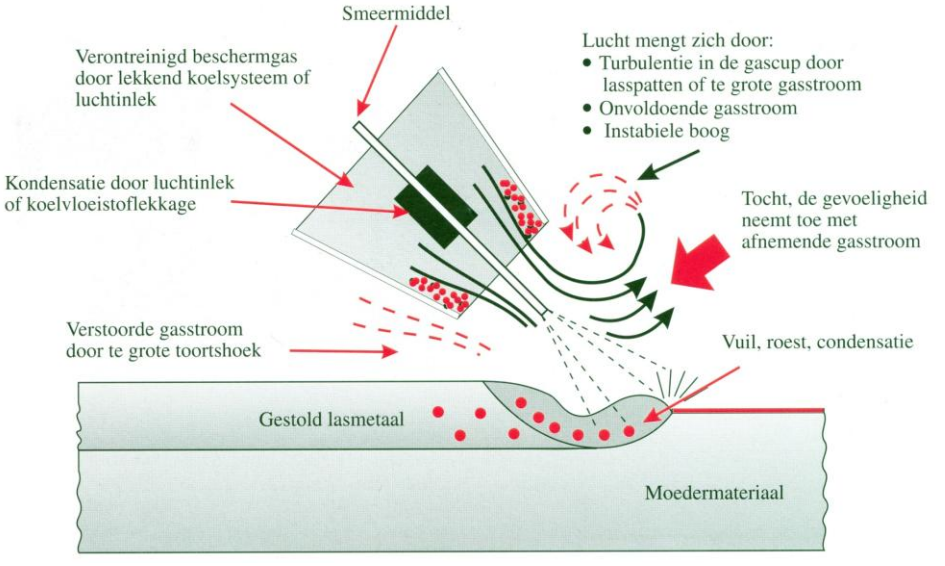

Samenvatting & conclusies

- **Beklede elektroden:**
  - ★ **ontwikkeld voor alle toepassingsgebieden**
  - ★ **altijd én overal toepasbaar**
- **Massieve draden:**
  - ★ **ontwikkeld voor het lassen van dunwandige constructies in alle posities**
- **Conventionele rutiel gevulde draden:**
  - ★ **de kleine diameters voor het in positie lassen met een verhoogde neersmeltsnelheid**
- **Rutiel gevulde draden met Ti - B (micro-gelegeerd):**
  - ★ **in positie lassen met verbeterde mech. eigenschappen**

Samenvatting & conclusies

- **Basische gevulde draden:**
  - ★ mechanische eigenschappen in dikwandige constructies en constructies met hoge spanningen
- **Metaalpoeder gevulde draden:**
  - ★ hoge neersmeltsnelheid voor onder de hand lassen
- **Gasloze gevulde draden:**
  - ★ positie lassen onder moeilijke montage omstandigheden
- **Basische gevulde draden voor het OP-lassen:**
  - ★ zeer hoge neersmeltsnelheid (12 kg)
  - ★ bij juiste poeder keuze goede mech. eigenschappen
  - ★ met één draad diameter, van 180 tot 700 A

Bedankt voor uw aandacht